

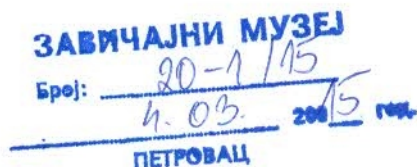
Завичајни музеј
Петровац на Млави

Српских владара 163
12300 Петровац на Млави

тел: +381 (0)12 334 808
e-mail: muzejpetrovacnamlavi@gmail.com
web: muzej-petrovacnamlavi.org.rs

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ
Завичајног музеја – Петровац на Млави
за 2014. годину

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ЗАВИЧАЈНОГ МУЗЕЈА – ПЕТРОВАЦ НА МЛАВИ ЗА 2014. ГОДИНУ

Током 2014. године Завичајни музеј Петровац на Млави је успешно реализовао предвиђени План и програм рада за ту годину. Поред стручних послова из музеолошке делатности, запослени у Завичајном музеју успешно су обављали све текуће послове уз примену нових прописа у административном вођењу и пословању јавних установа.

Иако је Радна група надлежног Министарства, крајем 2013. године, усмено потврдила да Завичајни музеј – Петровац на Млави испуњава тражене услове, Министарство културе и информисања Републике Србије још није издало Решење о испуњености техничких и других услова за добијање статуса установе заштите за покретна културна добра. Незванично, међутим, на формалности се понекад чека и по неколико година. Оно што је важно јесте да Завичајни музеј има најпозитивније оцене централног музеја Републике Србије, а то је Народни музеј у Београду, са којим и реализује истраживачке пројекте од свог оснивања, као и одобрење Министарства културе и информисања РС да за потребе музејске делатности, заштите и истраживања Завичајни музеј има право аплицирања на конкурсима које расписује надлежно министарство.

ЗАШТИТА И ДОКУМЕНТАЦИЈА

У оквиру пројекта Народног музеја из Београда "Тумачење, порекло и дистрибуција камених сировина са неолитских и енеолитских локалитета централног Балкана" којим руководи **мр Вера Богосављевић Петровић**, музејски саветник у Народном музеју из Београда - током неколико дана јуна извршен је обилазак локалитета на Бељаници са северне стране и према Великој Морави. Рекогносциран је пут од Сувог Дола који са северне падине Бељанице води до потенцијалних локалитета крених сировина, извора "Беле воде" и потеса "Бела стена"; сакупљени су узорци сировина. Наредних дана преко села Орешковице прегледан је локалитет "Коњушица" и његова околина, затим према Свилајнцу до обале Велике Мораве

прегледано је више напуштених сепарација на десној обали и Бибина шљункара, сакупљен је материјал на терену, урађене пробе, све је фотографисано и позиционирано (GPS).

Овогодишњи рад у просторијама Старе основне школе, где се налази привремени депо Завичајног музеја, одвијао се од краја јуна до средине октобра. У оквиру пројекта **"Археометалургија винчанске културе"** на обради керамичког материјала са Беловода и сређивању документације обрађеног материјала, радила су **три археолога Јасмина Живковић** кустос у Завичајном музеју – Петровац на Млави, **Марија Свилар** из Београда и **Далиборка Матић** студент завршне године. За месец и по дана обрађен је керамички материјал из сонде XV и завршена је обрада материјала из сонде XIV (од 25. до 46. откопног слоја). Упоредо, током рада на статистичко-типолошкој анализи фрагмената керамичких посуда, радило се и на превентивној конзервацији и реконструкцији посуда: чишћењу и спајању посуда. Евидентирано је око 15000 фрагмената посуда (ободи, дна, дршке, орнаментисани фрагментти), а од тога је за теренску документацију издвојено 450 репрезентативних комада који су инвентарисани (додељен им је јединствени инвентарни број и представљају најбољу илустрацију, односно преглед свих културних слојева и регистрованих целина у сонди. За евидентирање обрађеног керамичког материјала, ове године је коришћена посебно направљена табела за локалитет Беловоде у екселу (excel), односно за сваку сонду коришћена је посебна ексел табела, а све то у циљу стручне и детаљне обраде прикупљених података. Значи, шифровани подаци су унети у базу која представља скуп свих евидентираних фрагмената који су детаљно стилско-типолошки анализирани. Обрађени материјал је спакован, најпре, у посебне кесе са цедуљама које су, затим, попаковане (по откопним слојевима) у картонске кутије са поклопцем и налазе се на полицама у депоу Завичајног музеја у згради Старе основне школе.

Почетком године Завичајни музеј је **Пројектом "Уређење и опремање депоа – израда полица и набавка одговарајућих картонских кутија са поклопцем за смештај студијског материјала са археолошких истраживања Беловода"**, конкурисао за средства код **Министарства културе и информисања** за израду нових полица и набавку адекватних кутија за смештај студијског материјала који се чувао у рециклираним кутијама на препуним полицама у помоћном депоу Завичајног музеја који се налази у једном крилу зграде Старе основне школе. Пројекат Уређење и опремање депоа у потпуности је реализован у предвиђеном року. За смештај студијског археолошког материјала набављено је 1090 типских картонских кутија са поклопцем, у две димензије: 500x300x200 (400 комада) и 300x250x200 (690 комада); израђено је 8 гвоздених петоделних полица димензија 2000x600x2000 са површинама од иверице на које су спаковане кутије са материјалом. **Кустоси Завичајног музеја Јасмина Живковић, археолог и Милан Јенић, документалиста, препаковали су целокупан студијски материјал са археолошког налазишта Беловоде, који је резултат двадесетогодишњих истраживања.** Приликом препакивања, водило се рачуна да се оштећене кесе и цедуље са подацима, замене новим, где год је то било потребно. Свака кутија има једнообразну налепницу која садржи неопходне податке (локалитет, годину истраживања, сонду, опис – шта се налази у кутији, редни број кутије; у заглављу се налази лого Завичајног музеја и Министарства културе које је финансирало Пројекат). На овај начин, сав покретни археолошки материјал са Беловода (студијски материјал кога чини типологија и орнаментисани фрагменти керамичких посуда; затим, керамички инвентари и студијски материјал Це-налаза - од кремена, камена, животињских костију и печене глине - који није инвентарисан) је спакован у кутије са поклопцем и налази се на одговарајућим местима на полицама. Сада је све безбедно и прегледно спаковано, и у бољим условима доступно стручној

јавности, што олакшава манипулисање материјалом приликом рада. Начињен је и нови списак кутија. Неискоришћене кутије су остављене за паковање будућег археолошког материјала са локалитета Беловоде.

За документацију о Петровцу и околини на старим фотографијама скенирано је у неколико наврата више докумената, фотографија и слично, које је уступили сарадници Музеја **Раде Обрадовић** из Великог Поповца, **Мића Аксентијевић** из Добрња...

Музејске збирке су ове године увећане захваљујући поклонима појединаца: **Милан Марковић Абе** из Петровца оставио је Музеју зуб младе јединке мамута; **Јовановић Драги** из Шетоња поклонио је женску кошуљу и комбинезон од конопље за етнолошку збирку; **Раде Радовановић** из Орешковице донео је у музеј сав кремни материјал који је годинама уназад сакупљао на својим њивама у Орешковици.

АРХЕОЛОШКА ИСТРАЖИВАЊА

Теренски радови на Беловодама су ове године изостали, услед недостатка финансијских средстава, само се радило на обради керамичког материјала у згради Старе основне школе у депоу Завичајног музеја.

У оквиру међународног пројекта који је склопљен између Народног музеја у Београду и Универзитета у Кардифу (Велика Британија), а у сарадњи са Народним музејом у Пожаревцу, ове године су истражена два ископа на локалитету **Селиште у Орешковици**. Руководиоци пројекта су археолози **Душко Шљивар** испред Музеја у Београду и **Душан Борић** са Универзитета у Кардифу. Селиште и околина су детаљно рекогносцирани, а урађена су и геомагнетска снимања локалитета. Покретни налази из двеју сонди, као и узорци сакупљени на терену за анализе налазе се депоу Завичајног музеја у згради Старе основне школе (тријажа материјала, разврставање и обрада тек предстоје). На основу прелиминарног увида у материјал ради се о налазишту винчанске културе, које је синхроно локалитету Беловоде.

ИЗЛОЖБЕНА ДЕЛАТНОСТ

Током 2014. године Завичајни музеј реализовао је **осам тематских изложби**, из области историје, историје уметности, примењене уметности и заштите природних културних добара и остварено је **једно гостовање изложбе из збирке** Завичајног музеја.

Од **24.01.2014.** до **28.03.2014.** године успешно је реализована изложба уметничке фотографије **„Ртањ 2013“**, на којој су публици представљени награђени радови са Међународног конкурса фотографије у организацији **Фото клуба „Дунав“ из Бора**.

Од **4.04.2014.** до **1.05. 2014.** године у Галерији Завичајног музеја приређена је **„Велика изложба савременог српског стрипа“**. Изложба је била део манифестације **„С.трип, јунаци 9. уметности у спомен на Божу“**, приређене у част Божидару Божи Веселиновићу, истакнутом

илустратору, стрип цртачу и једном од пионира стрипа као уметничке форме у СФР Југославији, изложба је представила радове чланова **Удружења стрип цртача Србије**. Тиме је реализована идеја о стрип манифестацији у Петровцу, која је иницирана Легатом Веселиновићих илустрација који се налази у Завичајном музеју. Поред изложбе, коју су свечано отворили неки од највећих ауторитета савременог српског стрипа: **Здавко Зупан, Слободан Ивков и Зоран Туцић**, овогодишња манифестација приређена као омаж Веселиновићу обухватила је и стрип радионицу коју су заједно са чувеним учитељом стрипа **Велибором Васовићем** одржали млађи чланови удружења у холу Средње школе „Младост“, као и промоцију две монографије посвећене стрипу и историји српског стрипа у петровачкој библиотеци „Ђура Јакшић“. Сходно тематици изложбе поставка је била прилагођена и најмлађим посетиоцима Завичајног музеја, тако да су успешно реализоване многобројне **Радионице стрипа са децом основно-школског узраста** у Галерији музеја током трајања изложбе. Сама манифестација, међутим, осмишљена је како би се, поред промовисања стрипа као данас легитимно признате примењене уметности у целоме свету, рехабилитовало и брендирало стваралаштво, рођеног Петровчанина, Боже Веселиновића.

Од **8.05.2014.** до **2.07.2014.** године у Петровцу на Млави је гостовала изложба **„Сведоци прошлости“**, аутора: др Зорана Марковића, Соње Алабурић и Милоша Миливојевића, кустоса **Природњачког музеја из Београда**, са којим је овом приликом званично успостављена сарадња која би у перспективи требало да буде одржива на дуже време с обзиром да је **изложба изванредно пропраћена и рекордно посећена**. Петровачка публика, нарочито деца предшколског и школског узраста, одушевљено су гледали реплику Кике – кикиндског мамута и оригиналне фосилне остатке крупних сисара који су током последњег Леденог доба настањивали територију данашње Србије. Такође, у оквиру манифестације **„Ноћ музеја“ 2014.** Завичајни музеј – Петровац на Млави учествовао је са овом изложбом. Поред Музеја, учешће у „Ноћи музеја“ узели су: Одред извиђача „Млава“ са радионицом „Укуси из целог света“, Народна библиотека „Ђура Јакшић“ са отвореним фондусима „Изложба књига“ и Галерија „Круг“ изложбом „9. Пролећна изложба“ УЛУП-а. И упркос лошим временским условима манифестација је била одлично посећена.

Током јула и августа заинтересовани су имали прилику да виде предмете из археолошке (Беловоде) и ликовне збирке (делови Легата Радмиле Веселиновић и Станка Костића) Завичајног музеја.

Од **2.09.2014.** до **25.09.2014.** године приређена је изложба **„Развој пчеларства у млавском крају“** чији су аутори кустоси петровачког Музеја. Изложба је реализована у оквиру 8. по реду манифестације **„Мед – извор здравља“**, у сарадњи са **Пчеларским друштвом „Млава“** из Петровца на Млави. Поред **паноа са фотографијама и текстуалним садржајем**, који су представили историјски пресек развоја пчеларства млавског краја, дугог више од једног века, и изузетно развијеног данас, публика је имала прилике да се упозна са **предметима из пчеларске делатности**, од старих кошница и опреме која се користила пре више од једног века, до савремене пчеларске опреме, као и са штампаним издањима који сведоче о високом степену развоја пчеларства овог краја. Предмети који су били изложени, уступљени су Музеју за потребе изложбе од стране чланова Пчеларског друштва „Млава“, који су дали велики допринос у реализацији ове изложбе. Посебно међу њима, највећу подршку у раду и реализацији, као и позајмљеним предметима дао је петровачки учитељ **Борислав Рамовић**, такође пчелар и члан поменутог друштва.

Од **5. 09. 2014.** до **25. 09. 2014.** године у организацији **Завичајног музеја – Петровац** на Млави и **општинског Одбора за обележавање стогодишњице од почетка Првог светског рата**, у петровачкој галерији „Круг“, приређена је документарна изложба **„Србија у Великом рату“** посвећена учешћу Србије и петровачког краја у Првом светском рату. Аутори изложбе су **Милан Јенић**, кустос и **Барбара Ивковић**, историчар и сарадник петровачког Музеја. Изложба је могла да се погледа и у Галерији Завичајног музеја током новембра месеца.

Од **29.09.2014.** до **11. 10. 2014.** године приређена је Међународна изложба минијатурне уметности **„МајданАрт 2014“**. На тај начин настављена је вишегодишња сарадња са **Удружењем за уметност, културу и туризам „МајданАрт“ из Мајданпека**, које води **Зоран Митровић**. Овом приликом, изложба је била садржајно богатија него претходних година. Минијатуре у категоријама: сликарство, графика, микс медија, скулптура у камену, металу и дрвету представљене су у Галерији Завичајног музеја и у Галерији „Круг“. А као пратећа изложба приказан је уникатни уметнички накит са из радионице „МајданАрт 2014.“ У Галерији „Круг“ је приликом отварања успешно реализована вајарска радионица са децом школског узраста, коју је водила Гордана Митровић. И овај пут се сарадња Галерије „Круг“ и Завичајног музеја показала више него успешна.

Од **11. 11. 2014.** до **30. 12. 2014.** године, у сарадњи са **Месном заједницом Рашанац и општинским Одбором за обележавање стогодишњице од почетка Првог светског рата**, Завичајни музеј је реализовао документарну изложбу ратних фотографија поводом Дана примирја у Првом светском рату. Изложбу је отворила Барбара Ивковић, историчар и сарадник петровачког Музеја.

Од **28.11.2014.** до **20.12.2014.** године организована је **Самостална изложба скулптура и слика Драгише Милошевића**, академског сликара из Петровца на Млави. Милошевић се овај пут петровачкој публици представио новим циклусом од 12 уникатних скулптура ливених у бронзи и 9 слика великог формата рађених у техници уља на платну. Отварање изложбе приређено је у Холу Средње школе „Младост“, због недовољно простора за све радове у Галерији Музеја. Након отварања скулптуре су пренете у Галерију Музеја, а слике у Галерију „Круг“. Отварању изложбе присуствовало је преко сто посетилаца, што уврштава ово отварање у једно од најпосећенијих, пре свега захваљујући уметничком кредибилитету и угледу који Милошевић има.

Од **24. 12. 2014.** године, у Галерији Завичајног музеја отворена је **документарна изложба „Бранко Манас (1929-2010)“**, посвећена лику и делу петровачког угледног професора књижевности, писца и драматурга Бранка Лазића. Изложба је представљала део манифестације „Вече Бранка Манаса“, које се већ неколико година уназад организује у петровачкој библиотеци, где се у сарадњи са издавачком кућом „Нова реч“ из Пожаревца, сваке године спроводи наградни литерарни конкурс који носи назив „Бранко Манас“. Захваљујући Драгани Василској, Владимиру Пауновићу, Барбари Ивковић и Јадранки Цветковић, посетиоци су имали прилике да се подсети / упознају са прегледом уметничког стваралаштва који је Лазић за собом оставио, као и просветно-културног ангажовања који је Лазић за живота остварио. Организовањем ове изложбе Завичајни музеј је наставио праксу прикупљања и презентације документацијског материјала и чувања успомене на значајне личности из новије историје петровачког краја.

Посећеност свих изложби била је на задовољавајућем нивоу, сходо броју становника петровачке општине. Просечна посећеност једне тематске изложбе у Галерији Завичајног музеја броји 70 појединачних и 10 групних посета (дакле, **око 250 посетилаца по изложби**, односно, не мање од 200 на месечном нивоу).

Од **15.04.2014.** до **30.04.2014.** године Завичајни музеј гостовао је у Зајечару са изложбом „**Текстилна радиност**“, аутора Данице Ђокић, етнолога и срадника петровачког Музеја. Изложбу чине предмети из **Етнографске збирке Завичајног музеја**, а први пут је приказана 2013. године у Петровцу и Пожаревцу.

ПЕДАГОШКО-ПРОПАГАНДНИ РАД

Сходно програму пословања и рада, као и други музеји у земљи, и **Завичајни музеј Петровац на Млави је формирао Педагошко-пропагандно одељење**, које је 2013. године и статутарно формулисано.

У 2014. години, укупно је реализовано **18 Радионица** са децом, на којима су сва деца активно учествовала цртајући своју стрип сторију или бојећи задате илустрације; и **28 групних организованих посета основаца** (из ОШ „Бата Булић“ и школа из околних села), средњошколаца (из Средње школе „Младост“) као и најмлађих посетиоца из дечјег вртића „Галеб“ из Петровца на Млави.

У сарадњи са **Музејом афричке уметности** из Београда и **Дирекцијом за омладину и спорт** општине Петровац на Млави, организована је Радионица „**Манкала викенд**“, 28. и 29. марта 2014. године. Кустоси Музеја афричке уметности (МАУ) Ивана Војт, Милица и Емилија Епштајн у сарадњи са кустосима петровачког музеја организовали су учење **древне друштвене афричке игре Манкала**. Радионица је реализована у просторијама Дирекције за омладину и спорт, који су били и покровитељи овог Програма. **Према статистикама** кустоса МАУ Манкала викенд у петровцу на Млави, који спроведен у два дана, за децу и за одрасле, **био је један од најбројнијих и најуспешније реализованих Манкала Програма у Србији**. Учесници су имали прилике да на оригиналним таблама играју Манкалу, док су млађи учесници поред игре и правили манкала табле од колажног материјала. Поред тога кустоси МАУ одржали су презентацију историјата Манкале и артефаката који се том приликом користе.

Поводом обележавања Срећења, празника државности Републике Србије, 14.02.2014. године у Галерији Завичајног музеја одржана је **трибина** на тему „**Значај Срећењског устава у историји српског народа**“, који је одржала **Барбара Ивковић**, историчар и сарадник петровачког музеја.

На **5. Међународној конференцији културног туризма – „Брендирање културног наслеђа“**, која је одржана у Сремској Митровици 30.10.2014. године, **Завичајни музеј** којег је представљала **Милица Илић**, директор и кустос музеја, и **Туристичка организација** Петровац на Млави коју је представљала **др Ведрана Лазаревић**, туризмолог, презентовале су археолошко налазиште Беловоде као један од највећих потенцијала у развоју културног туризма петровачке општине.

Завичајни музеј узео је учешће у оквиру хуманитарне акције „За Милин први корак“, која је започела током 2014. године, са циљем прикупљања новчаних средстава за лечење трогодишње Миле Станисављевић из Петровца на Млави. Музеј је организовао продајну изложбу уметничког накита „Inspectum“ аутора Ане Вучковић Станковић. Сав приход од продаје накита предат је у хуманитарни фонд „За Милин први корак“.

У оквиру сарадње коју Завичајни музеј годинама негује са Народним музејом у Пожаревцу, кустоси Завичајног музеја су од 27. до 28.12.2014. године учествовали у припреми едукативне радионице **Мултикултуралност и нематеријално наслеђе Пожаревца и околине**, чији је аутор Даница Ђокић, етнолог. Радионица је реализована 30.12.2014. године у Пожаревцу.

У оквиру **јавног презентовања културне баштине општине Петровац на Млави** путем медија, активности Завичајног музеја су редовно испраћене путем локалних и регионалних (**радио, тв и писаних**) медија.

Рад педагошко-пропагандног одељења Завичајног музеја Петровац на Млави огледа се и у праћењу и учествовању у раду **друштвених мрежа** - редовним ажурирањем **сајта** и фејсбука Музеја као главним видовима савремене комуникације.

СТРУЧНО УСАВРШАВАЊЕ

Након годину дана приправничког стажа у Музеју, Милан Јенић је у јуну у Народном музеју у Београду положио стручни испит и стекао музејско звање – кустос. Коначно, у **Завичајном музеју** сада раде **три кустоса**, што је један од услова, и **представља минимум запослених радника-кустоса, за регистрацију петровачког Музеја код надлежног Министарства** и добијање статуса установе заштите покретних културних добра.

МУЗЕЈСКА БИБЛИОТЕКА

Путем поклона појединаца и размене са сродним установама и другим музејима, библиотека Завичајног музеја обogaћена је за 130 наслова. Међумузејском разменом прибављено је 30-ак наслова, док је на основу поклона појединаца прибављено око 100 наслова и то следеће: **Раде Обрадовић (2), Владимир Макиш (2), Мирјана Војвода (12), Драган Богучић (4), Душко Шљивар (20), Ружић Драгиша (3), Владимир Пауновић (3), Димитрије Радосављевић (5), Сузана Антић (1) и Мирјана Ристић и Нада Радовановић (преко 50 наслова)** Неколико наслова је набављено куповином. Током године пописано је укупно 170 наслова, тако да музејска библиотека сада броји скоро 1100 инвентарисаних књига.

ОДРЖАВАЊЕ ПРОСТОРИЈА И ОПРЕМЕ ЗА РАД

У оквиру пројекта **Уређење и опремање депоа...** који је реализован средствима Министарства културе, захтева се и учешће из Буџета Општине, тако да су тим средствима израђене гвоздене решетке на вратима и прозорима једине просторије која није била на тај начин, до сада, обезбеђена. Решетке на вратима и прозорима су, уз електронску заштиту

(аларм), додатно осигурање материјала и предмета у депоу Музеја у згради Старе основне школе.

У канцеларијама директора и кустоса постављен је ламинат, уместо дотрајалих итисона.

Од опреме, купљен је скенер, упс и екстерни хард.

Директор
Завичајног музеја
Петровац на Млави

Милица Илић
Милица Илић